

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 618/2017-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. decembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Janou Hlucháňovou, Červeňanského 540, Bytča, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na prejednanie veci v primeranej lehote a „na súdnu a inú právnu ochranu“ podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 36 C 176/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. októbra 2017 elektronicky a 2. novembra 2017 poštou doručená sťažnosť [REDACTED]

(ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 36 C 176/2014 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľ je stranou sporu (žalobcom) v napadnutom konaní o ochranu osobnosti. Sťažovateľ na pojednávaní okresnému súdu navrhol, aby z dôvodu neprítomnosti žalovanej rozhodol rozsudkom pre zmeškanie. Tejto požiadavke okresný súd nevyhovel a konštatoval, že v tejto veci nie je možné vydať rozsudok pre zmeškanie s poukazom na § 274 a § 137 písm. a) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pretože žaloba neobsahuje všetky zákonné náležitosti. Okresný súd pojednávanie odročil na 19. december 2017 s tým, aby sťažovateľ oznámil *„ďalšiu dispozíciu so žalobou vzhľadom na predbežné právne posúdenie veci súdom...“*.

3. Sťažovateľ v sťažnosti tvrdí, že jeho žaloba má všetky náležitosti podľa § 137 písm. a) CSP; *„žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo o splnení povinnosti“*, a okresný súd mal tento rozsudok vydať. Listom z 12. septembra 2017 opakovane žiadal okresný súd, aby tento rozsudok vydal, a keďže okresný súd tak neurobil, porušil jeho označené práva v bode 1 a záhlaví sťažnosti. Dôvodom sťažnosti je aj to, že okresný súd neaplikoval ustanovenie § 274 a § 137 písm. a) CSP bez relevantných dôvodov, hoci išlo o jeho obligatórnu povinnosť. Postup okresného súdu považuje preto za arbitrárny, ústavne úplne nesúladný, zjavne jednostranný a v rozpore s princípmi spravodlivosti.

4. Na základe uvedeného sa domáha, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že jeho základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a právo zakotvené v čl. 6 ods. 1 dohovoru boli postupom okresného súdu v napadnutom konaní porušené. Žiada, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu vydať rozsudok pre zmeškanie a konať bez zbytočných prietáhov. Napokon sa domáha aj úhrady trov konania.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

8. Ústavný súd si pri výklade základného „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

9. Z obsahu s'ťažnosti vyplýva, že s'ťažovateľ najprv namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

10. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde s'ťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak s'ťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je s'ťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

11. Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či by boli splnené podmienky na konanie pred ním. V nadväznosti na to ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje, aby v prípadoch s'ťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov v konaní pred všeobecným súdom, s'ťažovateľ preukázal aj využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého má s'ťažovateľ právo podľa § 6 zákona č. 335/1991 Zb. o súdech a sudcoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdech a sudcoch“), t. j. podanie s'ťažnosti na priet'ahy v konaní predsedovi vec prejednávajúceho súdu.

12. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 34/98, I. ÚS 16/99, I. ÚS 21/99), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať s'ťažnosť na priet'ahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Ústavný súd preto o s'ťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48

ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona o štátnej správe súdov v spojení so zákonom o súdoch a sudcoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

13. Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 6 zákona o súdoch a sudcoch naďalej zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona].

14. Keďže zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu nevyplýva, že sťažovateľ, ktorý je kvalifikovane právne zastúpený, sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu podal (jeho podanie z 12. septembra 2017 za takého podanie nemožno považovať, pozn.), a ani netvrdí, že ju nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ústavný súd opierajúc sa o svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 44/03, II. ÚS 7/04, II. ÚS 107/04) dospel k záveru, že v tejto časti je potrebné sťažnosť sťažovateľa odmietnuť podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre jej neprípustnosť. Nepodanie sťažnosti na prietahy v konaní súd overil aj dopytom na okresnom súde.

15. Ústavný súd v neposlednom rade konštatuje, že sťažovateľ, ktorý je kvalifikovane právne zastúpený, v texte sťažnosti nekonkretizoval ani dôvody, ktoré by mali signalizovať záver o existencii zbytočných prietahov v napadnutom konaní (nešpecifikoval napríklad konkrétne obdobia nečinnosti konajúceho súdu, resp. jeho neefektívnu činnosť a pod.). Teda sťažnosť neobsahuje ani zákonom predpísané náležitosti (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

16. Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) v dôsledku toho, že okresný súd nevydal vo veci rozsudok pre zmeškanie (pozri petit sťažnosti v bode 1 a 3), ústavný súd bez potreby rozsiahlej argumentácie uvádza, že v tejto časti (príkaz ústavného súdu odporcovi, aby vydal rozsudok pre zmeškanie, pozn.) nemá celkom zjavne právomoc konať a jeho sťažnosť v tejto časti bolo potrebné odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

17. Z dôvodu odmietnutia sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa v nej uvedených. Z toho istého dôvodu ústavný súd už nevyzýval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov (napr. predloženie kvalifikovaného splnomocnenia pre advokáta na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, pretože sa v ňom neuvádza, akého konania sa týka).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. decembra 2017